

ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕНОГО ОПИТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА» ЩОДО РІВНЯ ЇХ ЗАДОВОЛЕНІСТІ ЯКІСТЮ ДАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ У 2024/2025 Н.Р.

Важливим інструментом системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в УНУ є щорічне опитування здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Бізнес-економіка». Такий моніторинг дозволяє оцінити відповідність освітньої програми сучасним стандартам та очікуванням студентів, виявити сильні та слабкі сторони організації навчання, ефективність викладацьких методів і рівень задоволеності умовами навчання.

Моніторинг задоволеності здобувачів наданням освітніх послуг проводився кафедрою економіки шляхом анонімного on-line анкетування. В опитуванні взяли участь 14 здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю «Економіка».

На запитання «Як Ви оцінюєте рівень якості надання освітніх послуг Уманським НУ?» 100,0% респондентів зазначили, що високий (рис. 1).

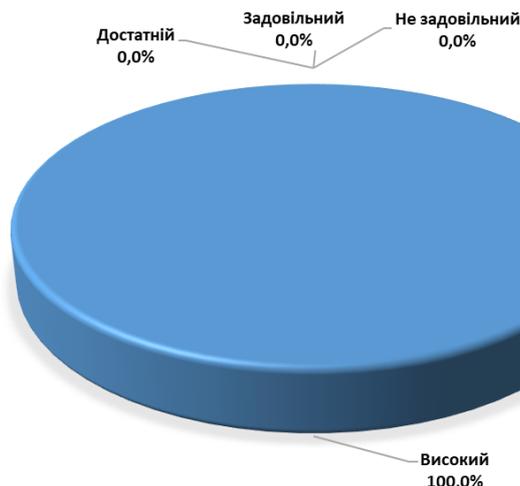

Рис. 1. Оцінка рівня якості надання освітніх послуг (у відсотках)

Така позитивна динаміка оцінки рівня якості надання освітніх послуг простежується впродовж останніх років при опитуванні здобувачів.

В університеті і на кафедрі економіки докладається чимало зусиль, щоб освітнє середовище всебічно задовольняло потреби й інтереси здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Сприятливе освітнє середовище передбачає не лише створення матеріальних умов, матеріально-технічне забезпечення функціонування освітньої програми, а й формування цінностей академічної спільноти, впровадження кращих практик соціальних взаємодій усіх учасників освітнього процесу.

Слід зазначити, що на запитання «Чи задовольняє освітнє середовище в Уманському НУ Ваші потреби та інтереси?» 14 учасників опитування (100,0%) відповіли ствердно (рис. 2). Відповідно 100,0% респондентів стверджують, що їм

постійно надається організаційна, інформаційна та консультативна підтримка на кафедрі (рис. 2).

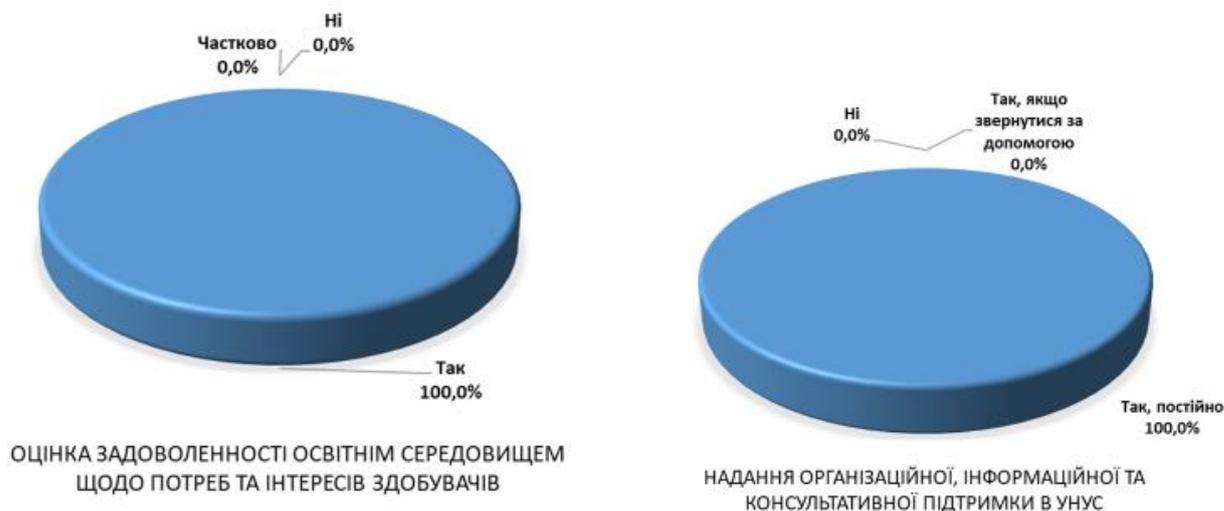

Рис. 2. Оцінка задоволеності освітнім середовищем щодо потреб, інтересів та підтримки здобувачів (у відсотках)

На запитання анкети «Які проблеми, на Вашу думку, найбільшою мірою ускладнюють навчання за обраною спеціальністю?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати відображені у табл. 1.

Таблиця 1

Які проблеми найбільшою мірою ускладнюють навчання, на думку опитаних здобувачів

Перелік проблем	Кількість здобувачів	Питома вага
Особиста неорганізованість	12	85,7
Необхідність поєднання роботи і навчання	4	28,6
Надмірний обсяг навчального навантаження	0	0,0
Недостатня вмотивованість до навчання	0	0,0
Недостатня практична підготовка	0	0,0
Спосіб подання інформації викладачами	0	0,0
Відсутність такту педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін	0	0,0
Низький рівень організації самостійної роботи	0	0,0
Недостатнє забезпечення навчально-методичною літературою	0	0,0

Найбільш актуальними є проблеми перших позицій: особиста неорганізованість (обрали 85,7% опитаних) та необхідність поєднувати навчання і роботу (28,6%).

На наступне запитання анкети «Чи своєчасно Вам надається доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та поточного оцінювання в межах окремих дисциплін?» 71,4% респондентів стверджують, що викладач докладно все пояснює на першому занятті, інші отримують таку інформацію з інтернет-ресурсів (зокрема платформи дистанційного навчання, сайту кафедри чи університету) (рис.3).

Рис. 3. Інформованість здобувачів освіти про цілі, зміст та завдання освітньої програми, порядок і критерії оцінювання (у відсотках)

На запитання «Чи забезпечить зміст освітньої програми та її структура (набір обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін) Вашу майбутню успішну діяльність за спеціальністю?» ствердно відповіли 100,0% опитаних здобувачів. Можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через вільний вибір навчальних дисциплін повністю задоволені 100,0% респондентів (рис. 4).

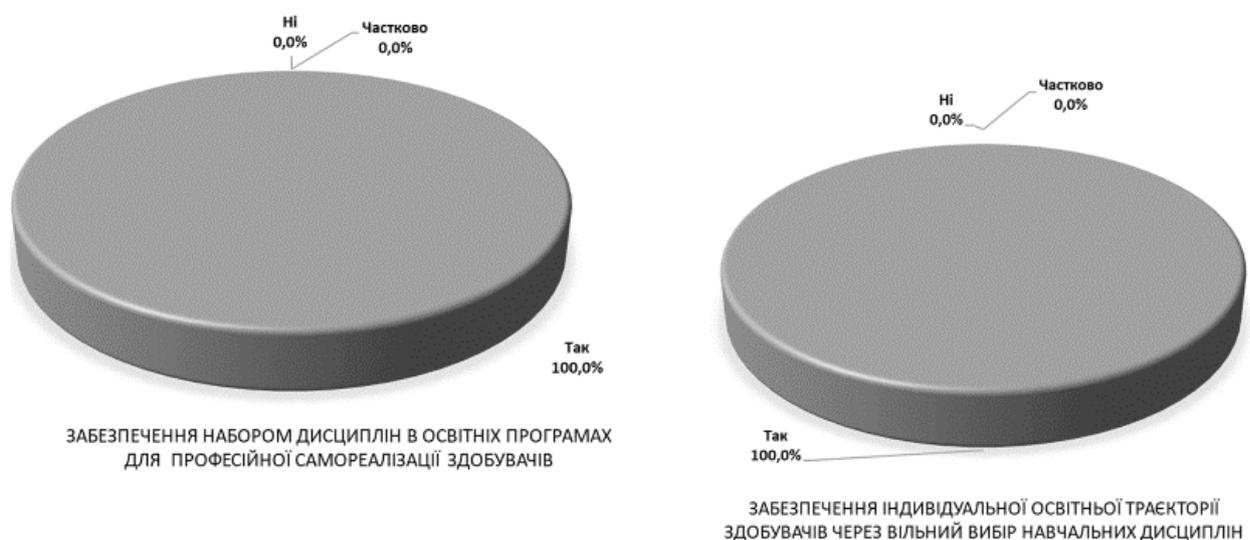

Рис. 4. Забезпечення набором обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін у освітніх програмах, зокрема через вільний вибір (у відсотках)

Блок запитань щодо якості освітнього процесу дозволяє визначити рівень студентського задоволення якістю викладання дисциплін та системою оцінювання. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Бізнес-економіка», під час анкетування засвідчили, що цілком задоволені формами і методами навчання та викладання дисциплін за обраною спеціальністю (100,0%) (рис. 5).

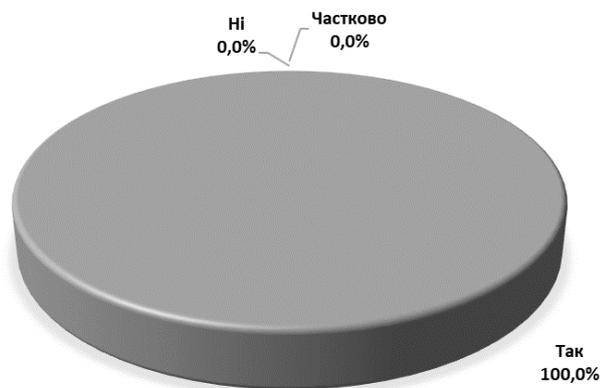

Рис. 5. Задоволеність формами і методами навчання та викладання дисциплін за обраною спеціальністю (у відсотках)

У виборі інтерактивних методів навчання і форм проведення занять при вивченні дисциплін найбільшу перевагу здобувачі надають дискусіям (85,7%), презентаціям (графіки, таблиці) (71,4%) та діловій грі (64,3%). У ранжуванні методів і форм організації занять саме ці були обрані більшістю здобувачів (рис. 6).

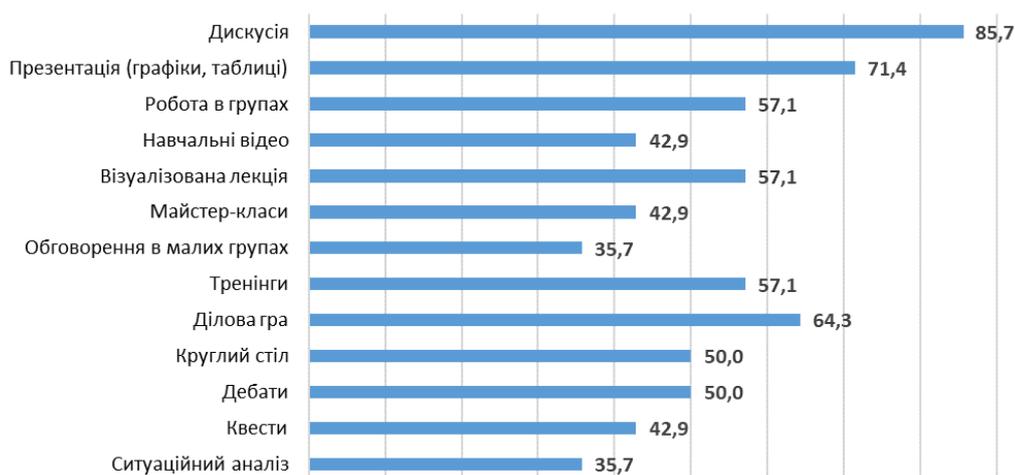

Рис. 6. Рейтинг інтерактивних методів навчання і форм проведення занять серед здобувачів (у відсотках)

Позитивним моментом є те, що 100,0% здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (освітня програма «Бізнес-економіка») задоволені організацією самостійної роботи, (викладачем у достатньому обсязі запропоновані навчальні матеріали, фахово визначені вимоги, надані рекомендації щодо виконання завдань, вказані необхідні джерела інформації) (рис. 7).

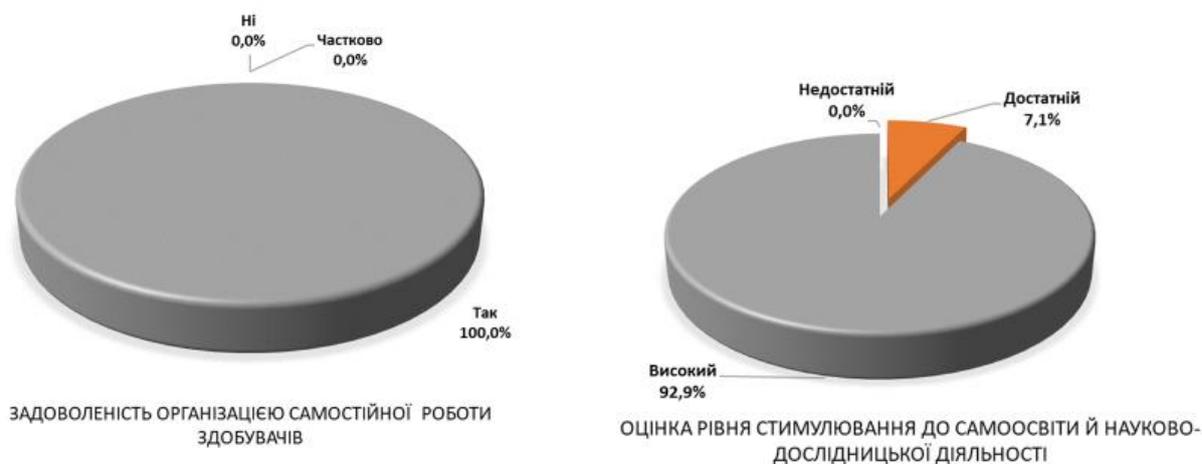

Рис. 7. Задоволеність організацією самостійної роботи та науково-дослідницької діяльності (у відсотках)

Освітня програма «Бізнес-економіка» також спрямована на стимулювання до самоосвіти та науково-дослідницької діяльності. Саме стимулювання до науково-дослідницької діяльності лежить в основі студентоцентричного підходу до навчання та сприяє розвитку самостійності, креативного та критичного мислення студента, здатності виявляти ініціативу. Відповідно 92,9% опитуваних здобувачів оцінила високо стимулювання до самоосвіти та науково-дослідницької діяльності (рис. 7).

Результати анкетування здобувачів вищої освіти підтвердили, що практично усім надається доступна та зрозуміла інформація щодо форми контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання з навчальних дисциплін. Викладачі інформують про це переважно на першому занятті в усній формі (79,1% респондентів обрали цей варіант), або інформують, де така інформація оприлюднена на сайті університету чи кафедри (20,9%) (рис. 8).

Рис. 8. Інформованість здобувачів освіти щодо форми контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання (у відсотках)

Процедури забезпечення якості оцінювання передбачають завчасне ознайомлення студентів з існуючими методами оцінювання, критеріями виставлення оцінок, які оприлюднені і знаходяться у відкритому доступі (зокрема

на веб-сайті університету та кафедри, або на платформі дистанційного навчання). Відповідно, переважна більшість здобувачів цілком згодні з тим, що існуючі процедури проведення контрольних заходів запобігають конфлікту щодо об'єктивності оцінювання між студентом і викладачем.

Як свідчать результати опитування, 100,0% опитаних здобувачів задоволені процесом і методичними підходами до оцінювання за поточного й підсумкового контролю, які є об'єктивними і неупередженими. Також 100,0 % здобувачів обізнані з чинною процедурою оскарження результатів оцінювання та розуміють алгоритм її застосування, тому, за потреби, зможуть ним скористатися. Узагальнені відповіді респондентів щодо оцінювання знань здобувачів за поточного й підсумкового контролю і оскарження його результатів представлені на рис. 9.

Рис. 9. Об'єктивність та неупередженість поточного і підсумкового контролю та ознайомлення із процедурою оскарження його результатів (у відсотках)

Респондентам було запропоновано визначити результати залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до освітнього процесу, насамперед, до проведення аудиторних занять.

Отримані за результатами анкетування дані дозволяють стверджувати, що 92,9% здобувачів задоволені і бажають переймати досвід професіоналів-практиків безпосередньо у навчальному процесі.

Університет та кафедра економіки приділяє особливу увагу якості навчальних ресурсів та забезпечує ефективну і безперебійну роботу комп'ютерної та мережевої інфраструктури, інформаційних сервісів, оптимізує їх розвиток для користувачів.

Наступний блок запитань дозволив детальніше проаналізувати рівень задоволеності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Бізнес-економіка», ресурсним забезпеченням освітньої програми. Узагальнені відповіді представлені у табл. 2

На основі результатів опитування можна зробити висновок, що забезпеченість технічними, навчально-методичними та інформаційними ресурсами була достатньо високою, відповідає очікуванням здобувачів і сприяла їх фаховому зростанню.

Моніторинг оцінки наявності та доступності ресурсного забезпечення університету

Критерії якості ресурсного забезпечення	Кількість відповідей здобувачів	Питома вага
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>Чи використовуються сучасні засоби навчання в Уманському НУ (спеціалізовані аудиторії, комп'ютерні класи, тренажери, мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки тощо)?</i>		
так	13	92,9
частково	1	7,1
ні	0	0,0
<i>Чи задоволені Ви рівнем інформаційної підтримки (зручне та ефективне інформування стосовно різних аспектів навчання, вільний та безоплатний доступ до електронних інформаційних ресурсів)?</i>		
так	14	100,0
частково	0	0,0
ні	0	0,0
<i>Чи задовольняють Вас технології дистанційного навчання, які використовуються в Уманському НУ?</i>		
так	14	100,0
частково	0	0,0
ні	0	0,0
<i>Чи задоволені Ви якістю підручників, методичних посібників, лекційних матеріалів, які пропонуються Вам для опанування навчальних дисциплін?</i>		
так	14	100,0
частково	0	0,0
ні	0	0,0

Освітня програма «Бізнес-економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Опитування здобувачів щодо практикозорієнтованості навчання показує, що 92,9% задоволені обсягом практики, 7,1% опитуваних задоволені частково. Відповідний і відсоток задоволеності здобувачами тих компетентностей, які вони здобули та/або розвинули під час практичної підготовки (рис. 10).

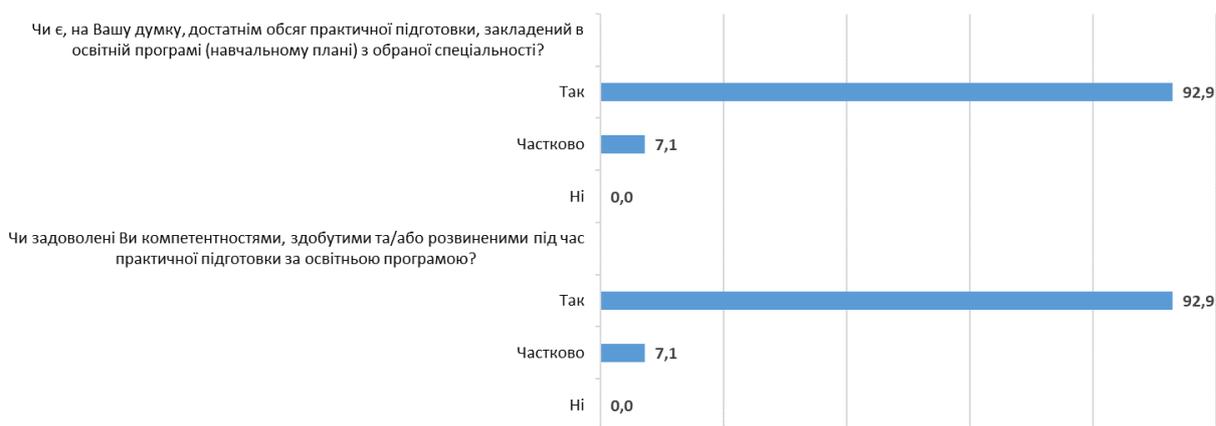

Рис. 10. Задоволеність обсягом практичної підготовки та компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки (у відсотках)

Університет та кафедра економіки зокрема популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії її порушенням. Відповідно на запитання «Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в університеті?» 100,0% опитаних відповіли, що ознайомлені.

На запитання «Яким чином популяризується академічна доброчесність в Уманському НУ?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь з наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати відображені на рис.11.

Рис. 11. Популяризація академічної доброчесності в Уманському НУ (у відсотках)

Опитування стосовно питань доброчесності стосувалося також питань плагіату та хабарництва (рис. 12). Як бачимо, 100,0% студентів із загальної кількості опитаних стверджують, що не стикалися з проявами недоброчесності.

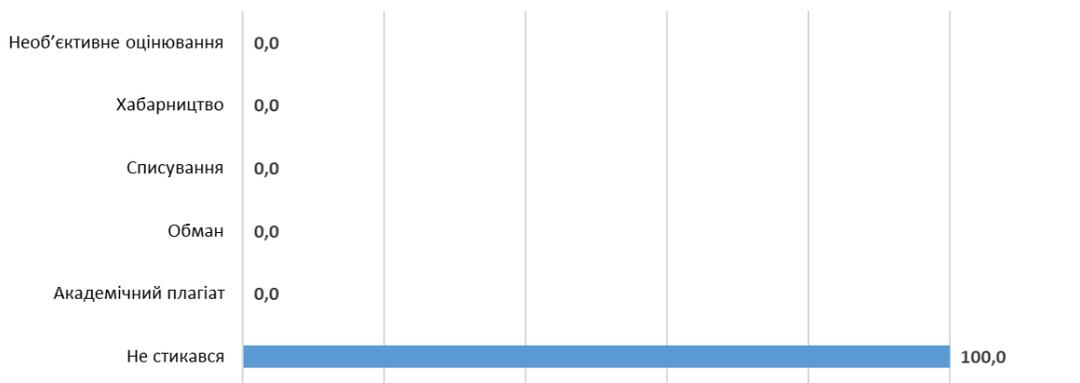

Рис. 12. З якими проявами академічної недоброчесності Ви стикалися в університеті? (у відсотках)

Підсумовуючи варіанти відповідей на запитання «Які з перерахованих заходів застосовуються в університеті до здобувачів вищої освіти у випадку виявлення ознак академічної недоброчесності в їх роботах?» (кількість варіантів вибору не обмежувалася), можна зробити висновок, що здобувачі вищої освіти загалом ознайомлені з заходами та технологічними рішеннями, які використовують в університеті для протидії порушенням академічної доброчесності.

Здобувачам, що навчаються за освітньою програмою «Бізнес-економіка» було запропоновано визначити серед перерахованих варіантів, які заходи щодо здобувачів застосовуються у разі виявлення і доведення академічної недоброчесності (рис. 13).

Рис. 13. Заходи, які застосовуються в університеті до здобувачів у випадку виявлення ознак академічної недоброчесності (у відсотках)

У ході анкетування здобувачів вищої освіти з'ясувалося, чи є безпечним для їхнього життя і здоров'я освітнє середовище Уманського НУ та кафедри економіки. Результати проведеного опитування засвідчили позитивну оцінку стану забезпечення охорони праці та безпеки життєдіяльності в університеті. 100,0 % здобувачів стверджують, що освітнє середовище в Уманському НУ є цілком безпечним для їхнього життя і здоров'я (рис. 14).

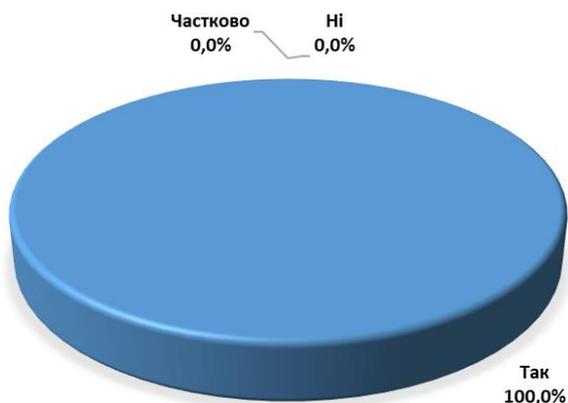

Рис. 14. Безпечність освітнього середовища Уманського НУ для життя і здоров'я здобувачів (у відсотках)

Також, за результатами анкетування щодо безпечності освітнього середовища для життя і здоров'я студентів можна зробити висновок, що відповідні послуги надаються університетом на високому рівні і задовольняють більшість потреб та інтересів здобувачів (рис. 15).

Рис. 15. Забезпечення університетом безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів освіти (у відсотках)

У варіанті «Інше» здобувачі наголосили на наявності облаштованих бомбосховищ / укриттів у гуртожитках і навчальних корпусах.

У ході анкетування також досліджувалась наявність соціальної підтримки, яка надається студентам під час освітнього процесу, якщо у них виникають певні труднощі. Останнє опитування показало, що здобувачі вищої освіти у своїй більшості задоволені можливостями, які надає їм освітнє середовище Уманського НУ. За результатами анкетування перші три позиції займають: наявність скриньки довіри – 85,7%, наявність закладів громадського харчування - (78,6%), допомога у працевлаштуванні – 64,3% (рис. 16).

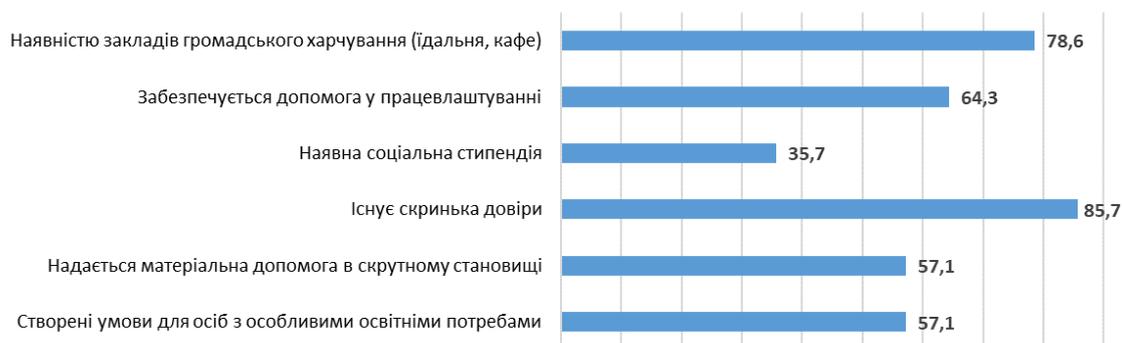

Рис. 16. Напрями надання соціальної підтримки (у відсотках)

Узагальнюючи надані відповіді на запитання щодо академічної мобільності «Чи ознайомлені Ви з програмами міжнародної академічної мобільності (проходження міжнародних практик, навчання за програмами/грантами за кордоном тощо)?» 100,0% здобувачів знають про таку можливість (рис. 17).

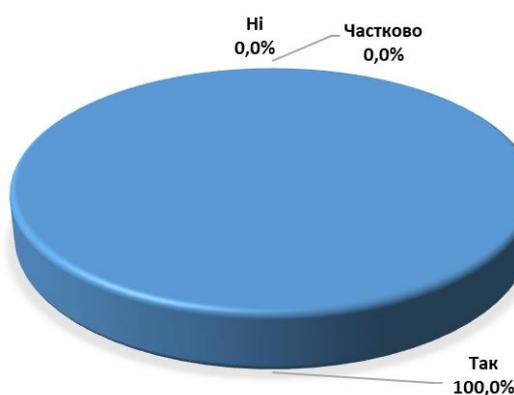

Рис. 17. Ознайомлення здобувачів освіти із програмами і можливостями міжнародної академічної мобільності (у відсотках)

Згідно опитування, 100,0% здобувачів задоволені рівнем організації студентського самоврядування в Уманському НУ.

Відповідно багато студентів приймають активну участь у заходах, які проводяться студентським самоврядуванням (рис. 18).

Рис. 18. Участь здобувачів у заходах, що проводяться Радою студентського самоврядування (у відсотках)

У варіанті «Інше» здобувачі вищої освіти відзначили свою участь у волонтерських заходах та допомогу ЗСУ.

Варто пам'ятати той факт, що задоволеність студентів якістю освітнього процесу в цілому та якістю освітньої програми «Бізнес-економіка», є основним із основних факторів.

На питання «Що, на Вашу думку, слід удосконалити в освітній програмі для Вашої спеціальності?» 92,9% із загальної кількості опитуваних відповіли, що їх все влаштовує в освітній програмі «Бізнес-економіка», та 1 здобувач наголосив на необхідності збільшення обсягу виробничої та переддипломної практики на провідних підприємствах.

На думку студентів, факторами, які удосконалюють навчання по освітній програмі «Бізнес-економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти, є практикозорієнтованість, міжнародна мобільність, більш широке застосування інтерактивних методів навчання і форм проведення занять та подальша комп'ютеризація навчального процесу. Ці фактори є забезпеченням якісної студентоорієнтованої підготовки, яка в майбутньому дозволить випускникам працевлаштуватись. Результати цього анкетування дозволяють керівництву університету та кафедри економіки більш раціонально підійти до питань удосконалення освітнього процесу.

Загальні висновки

За результатами опитування з'ясовано, що в Уманському НУ та на кафедрі економіки забезпечено високий рівень освітньої, організаційної, інформаційної, соціальної та консультативної підтримки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти, що навчаються на освітній програмі «Бізнес економіка». З метою постійного удосконалення освітніх послуг пропонується і надалі підвищувати якість вищої освіти, удосконалювати освітню програму, орієнтовану на вимоги ринку праці.